

Sygn. akt

III AUa 1454/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **19 lutego 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera SSO del. Ewa Preneta-Ambicka (spr.)
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **19 lutego 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. W. z udziałem zainteresowanego (...) Spółki z o.o. w R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **22 października 2013 r.** sygn. akt **IV U 1275/13**

oddala apelację

Sygn. akt III AUa 1454/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 stycznia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że wnioskodawca S. W. nie podlega, jako pracownik ubezpieczeniu społecznemu pracowniczemu od dnia 2 października 2006 roku u płatnika składek Akces (...). Spółka z o.o. w R. na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie

ubezpieczeń społecznych(tj. Dz. U. Nr 205 z 2009 roku, poz.1585 ze zmianami). Powołując w podstawie prawnej decyzji art. 210 ksh organ rentowy stwierdził, że zainteresowany Akces (...). Spółka z o.o. w R. zawarł z wnioskodawcą umowę o pracę na czas określony z S. W., przy czym nastąpiło to bez zachowania określonych wymogów z ksh co czyni zawartą umowę nieważną.

Wnioskodawca S. W. odwołał się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie. W odwołaniu wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez potwierdzenie jego uprawnienia do statusu pracownika u zainteresowanego Akces (...). Spółka z o.o. w R. zarzucił, że jakkolwiek zawarta umowa formalnie jest nieważna, to jednak rodzaj i sposób wykonywania przez niego pracy u w/w pracodawcy mogą świadczyć o wykonywaniu pracy w ramach stosunku pracy nawiązanego w sposób dorozumiany. Na potwierdzenie swej argumentacji podał, że od dnia 28 grudnia 2009 roku spółka zawarła z wnioskodawcą aneks do umowy poprzez ustanowionego pełnomocnika spółki.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy, z tych samych względów, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji, odnosząc się do argumentacji wnioskodawcy wskazując, że ewentualna sanacja umowy wnioskodawcy mogła nastąpić na podstawie art. 17 § 2 ksh, jednakże bezskutecznie upłynął 2-miesięczny termin do potwierdzenia tej czynności.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, po rozpoznaniu odwołania wnioskodawcy wyrokiem z dnia 15 stycznia 2013 r. (sygn. akt IV U 564/12), zmienił zaskarżoną decyzję ZUS stwierdzając, że wnioskodawca S. W. podlega ubezpieczeniom, jako pracownik od dnia 2 października 2006 roku. Na podstawie

zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że jest okolicznością bezsporna, że wnioskodawca S. W. podpisał umowę o pracę z zainteresowanym Akces (...). Spółka z o.o. w R. reprezentowanym przez Prezesa Zarządu B. B.. Umowa została zawarta na czas określony do 31.12.2007 roku w wymiarze 1/8 etatu. Kolejna umowa została zawarta do dnia 24.12.2017 roku w wymiarze % etatu. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca pracował na stanowisku głównego konstruktora a z tytułu zawartej umowy otrzymywał wynagrodzenie za pracę, potwierdzał obecności na liście obecności, podlegając w procesie świadczenia pracy do 2009 roku Prezesowi Zarządu B. B., a następnie zgromadzeniu wspólników. Jednocześnie Sąd I instancji ustalił, że S. W. z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie nie pobierał wynagrodzenia. Ustalił też, że w dniu 28.12.2009 roku zgromadzenie wspólników powołało M. S. na „pełnomocnika wspólników” i że zawarła ona aneks do umowy o pracę wnioskodawcy, w którym zmieniono wysokość wynagrodzenia za pracę wnioskodawcy. W konsekwencji zaś powyższych ustaleń, Sąd I instancji ustalił, iż umowa o pracę zawarta w dniu 2 października 2006 roku jest nieważna z uwagi na naruszenie zasad reprezentacji w spółce z o.o., lecz odwołujący S. W. pracował u wyżej wymienionego pracodawcy na podstawie dorozumianie zawartego od dnia 2.10.2006 roku stosunku pracy. Sąd I instancji uznał żądanie odwołania za w pełni zasadne, a zaskarżoną decyzję ZUS za naruszającą prawo. W podstawie prawnej wyroku powołany także został art 477¹⁴ § 2 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie zaskarżony został przez pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.. W apelacji organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art.210 ksh poprzez jego niewłaściwą wykładnię wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności podkreślał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przesądzenie, iż wnioskodawca był zatrudniony, jako pracownik od dnia 2.10.2006 roku, jako członek zarządu wiceprezes a następnie prezes zarządu Akces (...). Spółka z o.o. w R..

Wnioskodawca S. W. wniósł o oddalenie apelacji ZUS, jakkolwiek przyznając, iż umowa zawarta z Akces (...). Spółka z o.o. w R. nie jest ważna podniósł, że zawarł umowę o pracę z zainteresowanym w sposób dorozumiany a argumentacja apelującego nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelację pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. wyrokiem z dnia 13 czerwca 2013 roku, sygn. akt III AUa 258/13, uchylił w całości zaskarżony wyrok i sprawę

przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd ten uznał, że wyrok Sądu Okręgowego Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wydany został z naruszeniem art. 233 § 1 kpc, przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji prowadzi do braku istotnych dla osądu sprawy ustaleń, czyniąc zaskarżony wyrok, co najmniej przedwczesnym. Przede wszystkim zauważono, że Sąd I instancji nie określił z tytułu, której z umów - czy na stanowisku głównego konstruktora wyrobów medycznych czy wiceprezesa a następnie prezesa zarządu - Sąd I instancji uznał, że wnioskodawca S. W. podlega ewentualnemu ubezpieczeniu z tytułu pozostawania w spornym okresie w stosunku pracy.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, po przeprowadzeniu postępowania zgodnie z wytycznymi zakreślonymi przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 czerwca 2013 roku, sygn. akt III AUa 258/13, wyrokiem z dnia 22 października 2013 r. (sygn. akt IV U 1275/13), zmienił zaskarżoną decyzję ZUS stwierdzając, że wnioskodawca S. W. podlega ubezpieczeniom, jako pracownik strony zainteresowanej od dnia 2 października 2006 roku zatrudniony w charakterze głównego konstruktora i zszedł od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że jest okolicznością bezsporna, że wnioskodawca S. W. podpisał umowę o pracę z zainteresowanym Akces (...). Spółka z o.o. w R. reprezentowanym przez Prezesa Zarządu B. B. - w charakterze głównego konstruktora. W tym też dniu potwierdził otrzymanie zakresu czynności. Kolejna umowa została zawarta 31.12.2007 roku do dnia 24.12.2017 roku w wymiarze % etatu. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca pracował na stanowisku głównego konstruktora, a z tytułu zawartej umowy otrzymywał wynagrodzenie za pracę, potwierdzał obecności na liście obecności, podlegając w procesie świadczenia pracy do 2009 roku Prezesowi Zarządu B. B., a następnie zgromadzeniu wspólników. W dniu 28.12.2009 roku zgromadzenie wspólników powołało M. S. na „pełnomocnika wspólników” która zawarła aneks do umowy o pracę

wnioskodawcy, w którym zmieniono wysokość wynagrodzenia za pracę. W konsekwencji powyższych ustaleń, Sąd I instancji uznał, że umowa o pracę zawarta w dniu 2 października 2006 roku jest nieważna z uwagi na naruszenie zasad reprezentacji w spółce z o.o., nie mniej jednak odwołujący S. W. pracował u wyżej wymienionego pracodawcy na podstawie dorozumianie zawartego od dnia 2.10.2006 roku stosunku pracy. Sąd Okręgowy podkreślił również, że od dnia 28 grudnia 2009 roku, na skutek powołania pełnomocnika spółki i zawarcia aneksu do umowy z wnioskodawcą doszło do zawarcia ważnej formalnie umowy w charakterze konstruktora. W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznał więc że praca S. W. w spornym okresie czasu od 2 października 2006 roku w Akces (...). Spółka z o.o. w R. była świadczona na podstawie stosunku pracy jako głównego konstruktora a charakter jego czynności wypełniał wszystkie istotne elementy stosunku pracy. Powyższe stanowiło zaś - jak uznał to Sąd Okręgowy w Rzeszowie - o wykazaniu przez wnioskodawcę wymogów z art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a w konsekwencji więc powyższego - dokonując oceny prawnej sprawy - Sąd I instancji uznał żądanie odwołania za w pełni zasadne, a zaskarżoną decyzję ZUS za naruszającą prawo.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie zaskarżony został przez pozwaną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

W apelacji organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art.210 ksh poprzez jego niewłaściwą wykładnię wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności podkreślał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przesądzenie, iż wnioskodawca był zatrudniony, jako pracownik od dnia 2.10.2006 roku.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu albowiem zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie jest trafny i nie narusza prawa. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji dokonane

na podstawie przeprowadzonych dowodów z zeznań świadków, dokumentów dotyczących zatrudnienia i charakteru pracy wnioskodawcy w charakterze głównego konstruktora oraz zeznań samego wnioskodawcy. Ustalone fakty wystarczały dla rozstrzygnięcia sprawy, które zapadło przy właściwym zastosowaniu norm prawa materialnego. Dlatego też Sąd drugiej instancji nie podziela zarzutu naruszenia art. 210 ksh i stwierdza, że działania Sądu w zakresie dokonywania ustaleń faktycznych i ich oceny przeprowadzone zostały w sposób prawidłowy. Wymaga ponownego podkreślenia, że nie ma obowiązku zawierania umowy o pracę między spółką a członkiem zarządu. Jeżeli jednak dochodzi do takiej więzi to winna ona odpowiadać rygorom wynikającym z kodeksu pracy. W szczególności w zakresie nawiązania, trwania i rozwiązania stosunku pracy. W przypadku S. W. Sąd Okręgowy w ponownym postępowaniu w sposób wnikliwy i odnoszący się do okoliczności sprawy rozważył wszystkie obligatoryjne elementy umowy o pracę wynikające z art.22 § 1 kp i uznał że umowa z wnioskodawcą została zawarta pierwotnie, w sposób dorozumiany a następnie w dniu 28.12.2009 r. poprzez właściwe formalne zawarcie umowy poprzez pełnomocnika Apelujący organ rentowy powołuje treść art.210 k.s.h., (stanowiącego powtórzenie art.203 k.h), zgodnie z którym w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. W świetle tego unormowania, wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością będący jednocześnie jej jednoosobowym zarządem, może udzielić prokury, jednak nie może skutecznie upoważnić prokurenta do zawarcia umowy o pracę z sobą lub innym członkiem zarządu.

Sąd I instancji dokonał właściwej oceny umowy S. W. na stanowisku głównego konstruktora w płaszczyźnie art. 210 k.s.h. i uznał, że zawarta umowa odpowiada cechom stosunku pracy określonym w 22 kp, a w szczególności stwierdził, że pomiędzy stronami istniał stosunek podporządkowania. Apelacja zarzuca nieważność umowy zawartej 2.10.2006 roku. Jest to okoliczność bezsporna. Apelujący traci jednak z pola widzenia

śluszną argumentację Sądu I instancji co do możliwości zawarcia ważnej umowy poprzez czynności faktyczne - co nastąpiło w niniejszej sprawie. Sąd II instancji w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (lex numer 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 kp. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych. Podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia stosownej umowy, dokument w postaci umowy / ważnej czy też nie/ nie jest niepodważalnym dowodem na to, że osoby podpisujące go, jako strony, faktycznie złożyły niewadliwe oświadczenie woli o treści zapisanej w tym dokumencie. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 ww. ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa umowę o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia Sąd Apelacyjny w pełni podziela również powyżej zacytowane poglądy Sądu Najwyższego. Sąd I instancji słusznie zatem badał, czy pomiędzy stronami istotnie doszło do nawiązania stosunku pracy w trybie art. 22 § 1 k.p., zgodnie z którym przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Przy czym, znaczenie miało, czy strony faktycznie wiązała umowa o pracę, nie zaś to, czy umowa zawarta 2.10.2006 roku była formalnie ważna. Dokonanie powyższego ustalenia miało bowiem znaczenie dla objęcia wnioskodawcy obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, chorobowym oraz wypadkowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy właściwie uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala uznać, że wnioskodawca w spornym okresie faktycznie wykonywał pracę na rzecz ww. Spółki w ramach stosunku pracy jako główny konstruktor, a apelacja stanowi w istocie jedynie polemikę z prawidłową argumentacją i ustaleniami Sadu Okręgowego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.